

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ОСВІТНІХ ЦЕНТРІВ, ЯК СИСТЕМИ ІННОВАЦІЙНОЇ ПІДТРИМКИ МАЛОГО БІЗНЕСУ.

Гетало В. П.

Полтавський інститут економіки та менеджменту „Світоч”

Проблеми розвитку економіки в умовах трансформації суспільства в першу чергу пов'язані з визначенням ролі в цьому процесі освітньої системи. Якісне наповнення освітніх програм, зокрема, їх класифікація за принципом „академічності”, визначає кінцеву мету члена суспільства, його амбітність, можливість адаптування до змін в економічній системі.

Освітні програми класичних університетів є важливим джерелом формування самосвідомості, фаховості, навичок наукової діяльності. Наукові школи університетів технологічної спрямованості дають можливість вирішувати комплексні завдання диверсифікації виробництв, передусім масштабних, здатних інвестувати швидко заміну технологій та обладнання, „підтягувати” персонал до відповідного рівня кваліфікації.

На жаль, в Україні відчувається брак освітніх програм, спрямованих на формування найбільш мобільної частини суспільства – підприємницького середовища.

Як свідчить практика, більшість підприємств малого бізнесу в період становлення потерпають від браку інформації та необхідних знань, як в обраній сфері діяльності, так і щодо технології ведення бізнесової справи. Значний відсоток потенційних представників бізнесу так і не розпочинає свою діяльність внаслідок повної відсутності вмінь та навичок в організації справи, зокрема пошуку джерел фінансування, складання бізнес-плану, дослідження ринкового середовища тощо.

Проблема бізнесової освіти до сьогодні в Україні вирішується переважно за рахунок ініціативи приватних освітніх структур, або ж грантових програм, мало-адаптованих до фактичних умов ведення бізнесу в українській економіці. Бракує державної фінансової підтримки програм бізнес-навчання.

Сучасна українська бізнес-освіта в класичному варіанті, на жаль, до сьогодні не має чітко визначеної ролі, пріоритетів, структури навчальних проектів. Освітні програми в бізнес-школах моделюються з урахуванням потреб замовника, тобто людини, що вже обізнана з бізнесом. За межами таких програм залишаються люди, переважно молодь, що не знайома з правилами ведення власної справи. Більше того, в молоді відсутня чітка уява про можливі джерела інвестування та ефективність обраного виду діяльності.

Потребує окремого розгляду бізнес-контекст навчальних планів вищої школи, що надає можливість молоді опанувати знання в галузі економіки. Ті курси, що пропонуються у вищій школі України, є досить професійними, але побудовані переважно на знаннях з виключно теоретичною складовою. Як правило, це знання з теорії економіки, управління, фінансів тощо.

Як відомо, інноваційне партнерство із залученням як зовнішніх, так і внутрішніх інвестиційних джерел можливе лише після ретельного вивчення секторальної конкурентоспроможності ринку. Представники ринкового середовища – зокрема підприємства малого бізнесу – в змозі оперативно реагувати на зміни рівня технологічного забезпечення кінцевих товарів чи послуг при умові вільного володіння власниками бізнесу певною сумою знань. Так, достатньо гнучкими до змін та сприятливими до застосування інноваційної політики розвитку можуть бути віднесені такі сфери малого бізнесу, як

виробництво продуктів харчування, будівельних матеріалів, поліграфічні послуги, надання комплексу побутових послуг для населення, зелений туризм, готельне обслуговування, в тому числі іноземних туристів тощо. Ефективне навчання основам бізнесової діяльності, формування навичок партнерства та прагнення до змін можливе завдяки поєднанню існуючої системи навчання у вищій школі та тренінгових бізнес-програм.

Така модель може стати базовою для розвитку в Україні системи регіональних освітніх центрів бізнес-навчання. Головна роль таких центрів повинна полягати передусім в формуванні класу підприємців, сприятливих до інноваційних змін, з молодіжного середовища, в тому числі учнів старшої школи.

Найкраще реалізація проекту створення освітніх центрів може здійснюватись в невеликих, компактних приватних ВНЗ.

ВНЗ приватної форми власності мають унікальну можливість долучитись до процесу формування сприятливих умов щодо реалізації проявів підприємницької ініціативи. Колектив ВНЗ, особливо та його частина, що причетна до створення та розбудови приватного освітнього закладу, в змозі не лише передати власний досвід реалізації бізнесової ідеї, а також через відповідні авторські програми долучити до цього успішних досвідчених представників бізнесового середовища.

Як приклад, в Полтавському інституті економіки та менеджменту „Світоч” впродовж майже десятиріччя формувались відповідні засади іміджевої політики, спрямовані на створення системи бізнес-навчання як в межах навчального процесу студентів стаціонарної форми навчання, так і для окремих категорій населення.

Багаторічна робота колективу інституту в цьому напрямку принесла бажані результати. Всі студенти, незалежно від спеціальностей, отримують разом з дипломом бакалавра теоретичні та практичні навички відкриття та ведення власної бізнесової справи.

Ці навички формуються під час проведення на передостанньому курсі навчання студентів інституту тренінгової наскрізної програми „Відкрий свою справу”. Програма „Відкрий свою справу” ґрунтується на поєднанні знань, отриманих в базових теоретичних курсах протягом 2,5 років, та вмінь, накопичених в командах за півроку формування тренувальних фірм. Фактично в результаті реалізації програми змінюється світогляд молоді, ставлення до проблем бізнесового середовища, з’являється досвід започаткування власної справи, відстоювання інтересів команди та вміння створювати і захищати кожен елемент бізнес-плану командної ідеї, що пропонується комісії у формі захисту.

До речі, комісія, яка працює на публічному захисті створених фірм, складається переважно з фахівців, що представляють владу, контролюючі органи, різноманітні підприємства малого бізнесу, банківську сферу тощо.

Певного досвіду в процесі реалізації бізнес-тренінгової програми набувають і викладачі. В навчальні програми бакалаврського рівня, за рахунок змістовної частини дисциплін та циклу самостійного вибору студентів, вносяться зміни, що дозволяють майбутнім фахівцям накопичувати крім теоретичної, практичну базу знань та навичок в сфері діяльності малого бізнесу. Певний набір дисциплін, що базуються на авторських програмах, такі як, основи бізнесу, філософія бізнесу, бізнес-планування створюють у студента комплекс навичок з позиціонування власного „я” в конкурентному середовищі зокрема, і на ринку праці також.

Керівники тренувальних фірм отримують додатковий досвід – опановують ролі тренерів команд в обласній Школі бізнесу учнівської молоді, що функціонує в Полтавському інституті економіки та менеджменту „Світоч” з 2001 року. Створена за підтримки обласної державної адміністрації, Школа бізнесу є насправді регіональним освітнім центром для молоді, який надав можливість більш як 400 учням старших класів загальноосвітніх закладів Полтавської області отримати базові знання та навички в сфері бізнесової діяльності. Розробка молоддю кількох варіантів відкриття власної справи в процесі проходження тренувальних курсів дає можливість ознайомлення як учням, так і студентам інституту, з інноваційною складовою технології ведення бізнесу, просування товарів на ринок, системи залучення та обслуговування інвестиційного капіталу тощо.

Створення системи інноваційної підтримки малого бізнесу через розвиток регіональних освітніх центрів, що базуються на поєднанні вищої школи з бізнес-навчанням, забезпечить Україні формування чисельних представників бізнес-середовища, обізнаних з фаховими, законодавчими та конкурентними вимогами економічної системи країни, що потребує великої кількості мобільних, адаптованих до змін підприємств малого бізнесу.

Анотація

Инновационная поддержка малого бизнеса в Украине возможна путем создания в каждом регионе своеобразного образовательного центра, задача которого – создание условий для накопления знаний и первоначальных прежде всего для молодежи навыков ведения бизнеса. Рассматривается опыт соединения классических бакалаврских программ подготовки экономистов в Полтавском институте экономики и менеджмента «Свиточ» с бизнес-тренинговыми программами. Благодаря накопленному опыту на базе этого высшего учебного заведения создан региональный образовательный центр бизнес-подготовки для молодежи.

Innovative support of small business in Ukraine is possible by creation in every region of original educational center, task of which is conditioning for accumulations of knowledges and primary foremost for the young people of skills of conduct of business. Experience of connection of the classic bachelors programs of preparation of economists is examined in the Poltava institute of economy and management of «Svitoch» with the business-training programs. Due to the accumulated experience on the base of this higher educational establishment the regional educational center of business-preparation is created for young people.